

**STANOWISKO NR 1/2026
WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

z dnia 3 marca 2026 r.

**w sprawie cyfrowej edukacji społeczeństwa w województwie lubelskim –
rola pracodawców i pracobiorców. Stan wdrożenia cyfrowego państwa
oraz kierunki przyszłych reform**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego, po dyskusji dokonanej w tym obszarze stwierdza, co następuje:

W toku przeprowadzonej analizy, biorąc pod uwagę dynamiczny proces cyfryzacji wielu obszarów życia społeczno-gospodarczego, WRDS WL widzi pilną potrzebę poddania szerszej debacie tematykę cyfrowej edukacji społeczeństwa w województwie lubelskim oraz zauważa następujące ryzyka i wyzwania:

- Rada wyraża obawę, że bez systemowego wsparcia nasilać się będzie zjawisko narastającego tzw. „wykluczenia cyfrowego” szczególnie starszej części populacji województwa, zarówno pracowników jak też osób prowadzących działalność gospodarczą.
- Deficyt „cyfrowego dobrostanu” i wypalenie zawodowe: Gremium wyraża obawę związaną z zacieraniem się granic między czasem pracy, a odpoczynkiem w dobie pracy zdalnej. Brak jasnych regulacji dotyczących „prawa do odłączenia” może skutkować pogorszeniem zdrowia psychicznego pracowników w regionie.
- Niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy: Obawę budzi fakt, że procesy legislacyjne i programy nauczania nie nadążają za dynamiką zmian technologicznych (np. w obszarze AI), co zmusza lubelskich pracodawców do kosztownego szkolenia kadr we własnym zakresie, obniżając ich rentowność.
- Bariery w dostępie do e-państwa dla MŚP: Skomplikowanie systemów takich jak Krajowy System e-Faktur (KSeF) czy systemy raportowania ESG stanowi istotne obciążenie administracyjne dla mniejszych podmiotów, które stanowią trzon gospodarki województwa.
- Pogłębienie nierówności między przedsiębiorstwami: Małe, lokalne firmy z Lubelszczyzny mogą stracić konkurencyjność wobec dużych firm, które stać na wdrożenie kosztownych, dedykowanych systemów AI, co w konsekwencji może doprowadzić do szybkiego nasilania się procesów monopolizacji.

Biorąc pod uwagę szereg dostępnych instrumentów oraz programów w zakresie wspierania tzw. kompetencji cyfrowych, w tym prowadzonych lub wdrażanych przy udziale Ministerstwa Cyfryzacji oraz innych instytucji wdrażających, zarówno ze środków Budżetu Państwa jak

również funduszy UE, zważywszy na „ogólną dostępność” tych instrumentów, a co się z tym wiąże dużą konkurencję w ubieganiu się o wsparcie, WRDS WL rekomenduje rozważenie przemodelowania kryteriów wyboru projektów w konkursach organizowanych na obszarze województwa lubelskiego, zarówno przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości czy też Wojewódzki Urząd Pracy. Działania tego typu mogłyby zapewnić realny wzrost innowacyjności regionu m.in. poprzez:

1. Powiązanie dotacji z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami (RIS). Środki w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego powinny priorytetowo wspierać cyfryzację w obszarach dotyczących: żywności wysokiej jakości, zielonej gospodarki, zdrowia oraz usług informatycznych i automatyki. Cyfryzacja nie może być celem samym w sobie, lecz narzędziem wzmacniającym te konkretne przewagi regionalne.
2. Zwiększenie wagi w punktacji ocenianych wniosków dla działań w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych pracowników obsługujących nowe systemy (np. AI, IoT). Zapobiegnie to zjawisku zakupu „martwych technologii”, których potencjał nie jest wykorzystywany z powodu braków kadrowych.

Zważywszy na lawinowy postęp sztucznej inteligencji, WRDS WL proponuje rozważenie podjęcia następujących działań praktycznych:

1. Uruchomienie programu „Minimum cyberhigieny”: Rada wnioskuję o uruchomienie w województwie lubelskim programów edukacyjnych dla pracodawców i pracowników MŚP, obejmującego kluczowe zasady bezpieczeństwa cyfrowego (m.in. ochronę przed phishingiem, uwierzytelnianie wieloskładnikowe MFA, menedżery haseł, backup, bezpieczny obieg dokumentów oraz pracę z tokenami i certyfikatami).
2. Utworzenie regionalnego systemu wsparcia wdrożeń cyfrowych: Gremium postuluje utworzenie praktycznego punktu konsultacyjnego dla mikrofirm i księgowości, oferującego dyżury eksperckie, krótkie instrukcje techniczne oraz gotowe listy kontrolne (check-listy) ułatwiające cyfrową transformację i bezpieczną integrację systemów.
3. Sporządzenie mapy i plan ograniczania wykluczenia cyfrowego: WRDS WL wnioskuję o przygotowanie szczegółowej mapy wykluczenia cyfrowego w regionie oraz opracowanie planu działań naprawczych, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla gmin o ograniczonym dostępie do nowoczesnych usług i kompetencji cyfrowych.
4. Wprowadzenie standardów cyfryzacji administracji: Rada rekomenduje, aby każdy system cyfrowy wdrażany w administracji publicznej był oceniany nie tylko pod kątem „uruchomienia funkcji”, ale przede wszystkim w oparciu o mierzalne kryteria bezpieczeństwa, standardy dostępności, prostotę obsługi oraz plan ciągłości działania.
5. Grupa robocza ds. cyberbezpieczeństwa MŚP: WRDS WL proponuje powołanie zespołu eksperckiego (z udziałem przedstawicieli biznesu i technologii), którego celem będzie wypracowanie i upowszechnienie krótkich, bezpośrednio wdrażalnych rekomendacji dla lubelskich przedsiębiorców.
6. Opracowanie i wdrożenie programu „Higiena cyfrowa w szkole”: WRDS WL wnioskuję o wdrożenie w placówkach oświatowych województwa lubelskiego systemowego programu edukacyjnego dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców, obejmującego podstawy bezpieczeństwa cyfrowego (m.in. ochronę przed cyberhejtami i socjotechniką, bezpieczne

korzystanie z mediów społecznościowych, ochronę prywatności online oraz przeciwdziałanie uzależnieniom cyfrowym i nadmiernej stymulacji technologicznej).

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera też promocja i wsparcie tzw. procesu uczenia się przez całe życie. Nawet najlepsze zachęty i formy wsparcia w tym zakresie nie zastąpią oddolnych motywacji zmierzających do pogłębiania wiedzy w obszarze nowych technologii zarówno wśród pracowników jak też przedsiębiorców. Zagrożenia wynikające z lawinowego postępu tzw. generatywnej sztucznej inteligencji zmuszają wszystkich do niezwłocznego podjęcia działań w zakresie podnoszenia swych kompetencji cyfrowych. Procesy te stały się faktem i nie ma od nich odwrotu, dlatego jako społeczeństwo musimy być na nie przygotowani.

Stanowisko zostało przyjęte przez wszystkie strony WRDS WL. Podpis w imieniu stron złożył Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

/-/Zbigniew Marchwiak

Otrzymują:

- Prezes Rady Ministrów
- Minister Finansów i Gospodarki
- Minister Cyfryzacji
- Minister Edukacji
- Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego
- Lubelski Kurator Oświaty